

námítka tato byla účinnou. Následky zmeškání, jež žalovaného stihají v řízení před sborovými soudy podle § 398 a 399 c. ř. s. a v řízení před okresními soudy podle § 442 druhý odstavec a 399 c. ř. s. týkají se pouze rozhodnutí ve věci hlavní a nikoli též rozhodnutí o námitce nepříslušnosti. Proto § 398 první odstavec dovoluje žalobci pouze navrhnouti, by byl vynesena »rozsudek pro zmeškání ve věci hlavní«, v druhém odstavci pak upravuje řízení v těch případech, kde žalovaný vznesl při prvním roku námitky uvedené v § 239 c. ř. s., a nařizuje, že jest o nich rozhodnouti a že teprve při jich zamítnutí lze vydati rozsudek pro zmeškání ve věci hlavní. Totéž nařízeno jest v § 399 druhý odstavec c. ř. s. pro případ zmeškání podle odstavce prvního téhož §. Poukázati jest na Neumannův komentář k c. ř. s. (vydání III., str. 1245 a 1246), kdež se podrobně dovozuje, že jest v případech, kde se jedna strana k dalšímu roku nedostaví, o oněch při prvním roku řádně ohlášených námitkách jednati jen se stranou se dostavivší a o nich rozhodnouti a teprve po jejich zamítnutí přikročiti k vyřízení návrhu, by vynesena byl rozsudek pro zmeškání. Ježto soud první stolice o námitce nepříslušnosti dosud nerozhodl, právem byl odvolacím soudem zrušen rozsudek pro zmeškání. Ale odvolací soud neměl věc vrátiti výslovně za tím účelem, by byl vydán »nový rozsudek«, nýbrž příkaz ve zrušovacím usnesení odvolacím soudem soudu první stolice daný má zníti správně tak, že procesní soud má dále po zákonu jednati, ježto k vydání nového rozsudku nemusí vůbec dojiti, bude-li vyhověno ohlášené námitce.

Čís. 7348.

Nejde o jednatelství bez příkazu, léčil-li kdo jiného, byv k tomu zjedнан třetí osobou.

»Věci« ve smyslu § 1041 obč. zák. jest vše, co může býti předmětem práva, tudíž také věci nehmotné. Spadá sem zejména osobní námaha, práce, již bylo v něčí prospěch použito.

(Rozh. ze dne 22. září 1927, R I 808/27.)

Žalující lékař léčil žalovanou z úrazu, jež utrpěla, byvši přejeta automobilem. Žalobě o zaplacení lékařského honoráře procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. Důvod y: Žalovaná Anna E-ová sloužila u své sestřenice Terezie T-ové, rolnice v S., jako služka, a byla proto podle dopisu zemědělské nemocenské pojišťovny v P. členkou této pojišťovny, pokud se týče okresní nemocenské pokladny zemědělské v P. Dne 21. října 1925 byla žalovaná povalena automobilem továrníka Františka H-a a utrpěla při tom zranění na hlavě, hrudníku, horních i dolních končetinách. Byla automobilem H-a dopravena před dům žalobce a odtud na žalobcův podnět do svého bytu u zaměstnavatelky Františky T-ové, kde ležela z počátku v úplném bezvědomí a byla upoutána na

lůžko po úplných pět neděl a léčena žalobcem. Podle § 28 stanov okresní nemocenské pokladny zemědělské v P. musí každý člen ihned počátek neschopnosti k práci, spojené s nemocí, ústně neb písemně ohlásiti pokladničnímu lékaři jakož i kanceláři pokiadny. Podle § 22 čeledního řádu ze dne 7. dubna 1866 má hospodář na vůli, by nemocného čeledína buď ve svém domě ošetřoval, anebo ho dal do veřejné nemocnice nebo jinam do ošetřování, může-li se to státi beze škody nemocného. Výpovědi Jana V-a jest dokázáno, že žalobce, prohlédnuv žalovanou, pravil k Terezii T-ové, že má žalobkyni dáti do nemocnice, a že T-ová na to prohlásila, že žalovanou do nemocnice nedá, že ji bude ošetřovati sama a že žalovaná může u ní zemřít, a výpovědi kontrolora zemědělské nemocenské pojišťovny Karla P-a, že mu T-ová asi měsíc po úrazu, když na vyzvání žalobcovo, by u ní přezvěděl, zda žalobce má léčiti žalovanou soukromě, či na účet nemocenské pokladny, s ní mluvil, odpověděla, že případ nemocenské pokladně neohlásila, poněvadž by žalobce žalovanou odkázal do nemocnice, ona že ji nedá do nemocnice a že ji nenechá také na nemocenskou pokladnu léčiti, že ji bude ošetřovati sama. Terezie T-ová vypověděla jako svědkyně, že jí žalobce říkal, že mu za léčení žalované musí zaplatiti H., když mu jí dal léčiti, a žalobce také skutečně žaloval Františka H-a pod značkou spisovou Ck II a 225/26 o léčebné, nechal však spor v klidu, když mu H. namítl, že se se žalovanou ohledně všech nároků, tedy také ohledně léčebného, vyrovnal. Usnesením okresního soudu ze dne 25. června 1926 byla žalovaná zbavena úplně svéprávnosti, ježto následkem úrazu byla nějaký čas úplně bez vědomí a ježto posud ještě nenabyla způsobilosti k právním činům. Terezie T-ová vypověděla jako svědkyně, že byla, když dostala peníze od E-ové, u žalobce, aby mu zaplatila, že však žalobce nebyl doma a že pak žalobci nezaplatila, poněvadž jí to lidé vymluvili. Z toho patrně, že žalovaná nepožádala žalobce, aby ji léčil, a že tudíž žalobce nemůže odvozovati nárok svůj ze smlouvy se žalovanou. Z toho, pak z toho, že se žalobce domáhal zaplacení léčebného na H-ovi z důvodu, že ho o léčení žalované požádal, lze dovozovati, že žalobce neléčil žalovanou o své újmě v zájmu žalované, nýbrž že to činil proto, že byl od H-a k tomu zjedнан, a nelze proto právní poměr žalobce k žalované v tomto případě posuzovati podle § 1036 a 1037 obč. zák., totiž žalobce nebyl jednatelem bez příkazu včas nouze (potřeby) ani k užítku žalované. Ježto však žalobce, ač mu nebylo k tomu uděleno zmocnění žalovanou, obvazů použil k užítku žalované, může podle § 1041 obč. zák. žádati, by mu bylo nahrazeno to, co obvazy ty stály, když se jich ve prospěch žalované použilo. Náhradu za osobní námahu, návštěvy, úpravu ran, čistění, nařiznutí hnisavého zánětu, ztrátu času, čistění ran a přikládání obvazů žalobce ani podle § 1036, 1037 ani podle § 1041 obč. zák. nemůže na žalované žádati. V žalobní odpovědi žalovaná výslovně popřela, že žalobce účtované úkony provedl a materiál dodal, a v odvolacím spisu slovy »i kdyby byl náklad účelným a nutným, mohl by žalobce požadovati nanejvýše náhradu materiálu, nikoliv honorář« námitku tu ovšem ne výslovně, avšak slovy, jež jiného vý-

kiadu nepřipouštějí, opakuje. Proto jest třeba, by soud přiměřeným způsobem zjistil, byly-li veškeré účtované obvazy dodány a bylo-li použití tolika obvazů nutným a účelným.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by po případném dalším jednání rozhodl o odvolání ve věci samé.

D ů v o d y:

Soud dovolací souhlasí s názorem soudu odvolacího, že žalobce za okolností ve sporu zjištěných nemůže býti považován za jednatele bez příkazu a že tudíž nelze v souzeném případě použití předpisů §§ 1036 a 1037 obč. zák., a poukazuje v této příčině na správné odůvodnění soudu odvolacího. Žalobce, změniv původní důvod žalobní, opírající se o §§ 1151 a násl. obč. zák., dovolával se ovšem předpisů o nezmocněním jednatelství. To však nikterak nevadí, by souzený případ nebyl podřaděn pod ustanovení § 1041 obč. zák., ježto skutkové okolnosti, které žalobce k opodstatnění svých nároků uvedl, naplňují také náležitosti tímto předpisem požadované a jest věcí soudu, by vystihl, kterého zákonného ustanovení jest se zřetelem ke skutečnostem ve sporu zjištěným použití. Soud odvolací nepochybil tudíž, použiv předpisu § 1041 obč. zák., jehož se žalobce výslovně nedovolával, neposoudil však věc správně, vysloviv názor, že žalobce nemůže podle § 1041 obč. zák. žádati náhradu za osobní námahu, návštěvy, úpravu ran, čistění naříznutého hnisavého zánětu, ztrátu času, čistění ran a přikládání obvazů. Soud odvolací sice tohoto názoru neodůvodnil, zdá se však, že dospěl k němu tím, že pojem výrazu »věc«, který přichází v § 1041 obč. zák., vykládá ve smyslu věci hmotné, což neodpovídá duchu zákona. Má-li předpis § 1041 obč. zák. vyhověti svému účelu a zásadě slušnosti, na níž spočívá, nutno vykládati výraz »věc« v nejširším smyslu slova a považovati za věc vše, co může býti předmětem práva, tedy také věci nehmotné (§ 285 obč. zák.). Pojem věci v tomto smyslu zahrnuje v sobě také osobní námahu, práci, již bylo v něčí prospěch použito (Ehrenzweig 1920, § 415, 1913, § 83). Také slova »vlastník« jest použito v § 1041 obč. zák. v nejširším smyslu (§ 353 obč. zák.). Podle toho neobstojí názor soudu odvolacího, že žalobce nemůže podle § 1041 obč. zák. žádati náhradu za osobní námahu, návštěvy, úpravu ran, čistění naříznutého hnisavého zánětu, ztrátu času, čistění ran a přikládání obvazů. Soud odvolací nepostřehl, že předpis § 1041 obč. zák. propůjčuje tomu, jehož práce bylo v něčí prospěch použito, větší výhody, než předpis § 1037 obč. zák. nezmocněnému jednateři, který nemá nároku na náhradu ceny své práce, na odměnu za svou osobní námahu. Soud odvolací, projeviv shora uvedený názor, který ovšem jest ve směru tuto naznačeném mylným, považoval řízení za neúplné proto, že žalovaná výslovně popřela, že žalobce veškeré účtované úkony provedl a materiál dodal, a pohřešuje (soud odvolací) v té příčině skutková zjištění, jichž jest k určení výše požadované náhrady třeba, při čemž důsledkem svého

mylného názoru pokládá za potřebné, by prvý soud pouze zjistil, zda byly veškeré účtované obvazy dodány a zda bylo použití tolika obvazů nutným a účelným. Tu však soud odvolací patrně přehlédli, že prvý soud ve svém rozsudku zjistil, že žalobce za příčinou léčení žalované konal u ní návštěvy, vyčistil rány a je zašil a opatřil obvazy, které jakož i jiné medikamenty sám dodal, a to tak, jak v účtě ze dne 4. srpna 1926 jest uvedeno, a že léčení, jak účtováno, bylo nutné a účelné právě tak, jako poskytnutí obvazů a jiných medikamentů. Skutková zjištění prvního soudu stačí tedy k rozhodnutí o výši požadované náhrady jak za obvazy, tak i za osobní výkony žalobcovy při lékařském ošetření, jichž bylo k užitku žalované použito.

Čís. 7349.

Mezinárodní doprava železniční.

Žaluje-li strana dráhu o náhradu škody ve výši poplatků vybraných pro opožděné odebrání zásilky, tvrdíc, že opožděné odebrání zavinila dráha, poněvadž se neřídila platebním záznamem na nákladním listu, neplatí promlčecí lhůta čl. 12 mez. úml. žel. (§ 71 žel. dopr. ř.).

Ustanovení mezinárodní úmluvy železniční byla před zákonem ze dne 14. července 1927, čís. 110 sb. z. a n. v Československu účinnou jenom mocí tarifních vyhlášek uveřejněných ve Věstníku pro železnice a plavbu, a mohla býti stejnými vyhláškami změněna.

Nedbala-li železnice platebního záznamu, který podle tarifu nebyl přípustným, není povinna náhradou škody.

(Rozh. ze dne 22. září 1927, Rv I 2018/26.)

Žalující firma zaslala zboží dráhou do Hamburku franco stanice Hamburk. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se odesílatelka na čsl. železničním eráru zaplacení 4.481 Kč 20 h a odůvodňovala žalobní prosbu takto: Odesílací stanice přijala zásilky od žalobkyně k dopravě franko fob. Hamburk, totiž že celé dovozní z odesílací stanice až do stanice Hamburské svobodného přístavu zaplatí žalující strana co jejich odesílatelka. Dovozního však žalující strana při podání zásilek těch stejně jako při jiných zásilkách, jež k dopravě u téže stanice podala, definitivně hned nesložila, poněvadž stanice nemohla přesně ihned stanovití dopravní výlohy, nýbrž složila u stanice zálohu ve formě t. zv. úvěru pro vyplacení dovozního. Frankování zásilek tímto způsobem jest obvyklé. Odesílací stanice též vzhledem k tomu, že tyto zásilky byly jí žalující stranou odevzdány k dopravě franko fob. Hamburk a že tato měla u ní úvěr pro vyplacení dovozního, poznamenala v nákladních listech i duplikátech na tyto zásilky čísla frankaturních účtů. Když však tyto vagonové zásilky došly do Hamburku, nebyly drahou jich příjemci, firmě R., vydány dle dopravní smlouvy franko, nýbrž bylo drahou na příjemci žádáno zaplacení dopravního po německých tratích ještě jednou s poukazem na to, že frankování zásilek z Československa do Německa